

Niemand wil in troep wonen, iedereen heeft recht op een schone straat

Column EenUtrecht, Gert Dijkstra, 13 december 2023

Grote smerige stinkende afvalbergen op straat, elke week weer en dat al jarenlang. Dat komt toch niet voor in Utrecht? Helaas, dat doet het wel, vooral in wijken als Overvecht en op Kanaleneiland. Dit tot grote ergernis van vele Utrechters. De gemeente maakt plan na plan, maar nog zonder enig succes. Hoe komen we wél van die troep af? Als EenUtrecht pleiten we voor strenger handhaven en voor een grotere rol van omwonenden, laat hen samen met de gemeente bepalen hoe het afval wordt opgehaald, hoe er wordt schoongehouden en gehandhaafd. Zo komt er ruimte voor een containertuin, verdwijnt de afvalberg en maakt ergernis plaats voor trots zijn op de buurt.

EenUtrecht heeft hierover recent in de gemeenteraad drie moties ingediend, waarvan twee werden weggestemd en één volgens de wethouder al wordt uitgevoerd. Een begin, maar niet genoeg.

Het ontstaan van de afvalberg en de impact op de wijk

Jarenlang werd afval op vaste dagen opgehaald in de straat. Met het invoeren vanaf 2015 van het zogenoemde 'Nieuwe Inzamelen' worden ondergrondse afvalcontainers pas geleegd als ze vol zijn. Al direct na de start ontstonden de problemen. Vooral in sommige wijken bleken Utrechters moeite te hebben met de containers en werd er dagelijks afval bijgeplaatst. Het is geen technisch probleem, er is ander gedrag nodig en dat gaat niet overal vanzelf. Dat de rotzooi weg moet is duidelijk. Het is slecht voor de gezondheid, de straat ziet er belabberd uit en bewoners schamen zich voor hun wijk.

Inzet gemeente nog niet effectief

In de afgelopen jaren doet de gemeente het nodige om van de afvalberg af te komen. Zo is veel geïnvesteerd in voorlichting, worden gemelde bijplaatsingen binnen 24 uur verwijderd, kunnen bewoners actief worden als containeradoptant of wordt er waar mogelijk gehandhaafd. Maar dus zonder succes. Op deze acties is veel kritiek van bewoners. De voorlichting blijft steken in een leuke film. Het binnen 24 uur handelen op meldingen werkt averechts omdat de gemeente dan vaak niet toekomt aan het opruimen van de grootste afvalbergen in een wijk. Containeradoptanten mogen met een bezem en sleutel de afvalcontainer slechts een beetje schoonhouden of doorprikken. En het handhaven is zeer beperkt omdat zelden duidelijk is wie het grofvuil of het afval illegaal heeft geplaatst. Ondertussen neemt de ergernis bij Utrechters terecht toe, wordt het werk voor medewerkers van de gemeente steeds zwaarder en kost het voortdurend maar steeds meer geld.

Oplossingen van de Utrechters zelf

Veel Utrechters denken al volop mee. Dat levert vele oplossingen op. Dat hebben we als EenUtrecht verwoord in enkele moties. Zo hebben we gepleit voor het waar nodig wekelijks ophalen op een vaste dag van het grofvuil, zoals bewoners in Overvecht dat op sommige plekken graag willen. Ook hebben we een voorstel gedaan om meer te handhaven, bijv. met hogere boetes of door direct whatsapp contact met BOA's om overtredingen sneller en effectief te signaleren. Slecht gedrag mag niet lonen, anders stopt het nooit. Wat echt een verschil kan maken is dat omwonenden, die dat willen, sociaal eigenaar kunnen worden van de ondergrondse afvalcontainer. Als zij er een mooie containertuin van willen maken, geef ze dan die ruimte. Willen ze er een camera bij voor de handhaving, doe dat dan.

Zo maken we een Utrecht waar Utrechters weer grip krijgen op hun eigen omgeving en weer trots kunnen zijn op de eigen wijk. Maar helaas, de meerderheid in de gemeenteraad is het nog niet met ons eens; de voorstellen van EenUtrecht voor meer regie bij omwonenden en meer handhaving werden afgewezen. Dat betekent dat we volgend jaar opnieuw proberen de raad te overtuigen.